

Jedn. identifikátor 275359-RRTV

Naše č. j. RRTV/9738/2018-loj
Sp. zn. RRTV/2018/380/LOJ
Zasedání Rady 07-2018/poř. č. 17

JTV a.s., Křižíkova 1696, 37001
České Budějovice

Vyřizuje: Analytický odbor

Datum, místo 10. dubna 2018, Praha

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen Rada) v rámci své působnosti dané ustanovením § 5 písm. a) a f) a § 59 odst. 1–3 zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů (dále jen zákon č. 231/2001 Sb.), v platném znění, **upozorňuje** provozovatele JTV a.s., IČ: 25156527, sídlem: Křižíkova 1696, České Budějovice, PSČ 370 01, na porušení ustanovení § 32 odst. 1 písm. g) zákona č. 231/2001 Sb., neboť se odvysíláním pořadu Zprávy z Jihočeského kraje, ve dnech 14. a 15. března 2018 od 16:59 hod na programu Jihočeská televize, dopustil porušení povinnosti nezařazovat v době od 6:00 hodin do 22:00 hodin pořady a upoutávky, které by mohly ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých, konkrétně tím, že uvedený pořad obsahoval drastické záběry týrání psa, odvysílané v podvečerním čase, kdy mohou být u obrazovky děti. Záznam zobrazoval muže, který kopal a jinak týral svého psa, křučícího bolestí. Záběry tohoto rázu nemají pro zpravodajskou hodnotu reportáže výrazný informační přínos, pouze se snaží zprávu ztraktivnit, čemuž napovídá i opakované zařazení těchto záběrů v reportáži. U nezletilých osob mohou vyvolat psychický otřes a následné trvalejší stavy úzkosti, nebo snížení citlivosti k páchanému násilí a akceptaci násilí jako běžné součásti života.

Rada stanovuje lhůtu k nápravě 7 dní ode dne doručení upozornění.

Odůvodnění:

Společnost JTV a. s. provozuje program Jihočeská televize na základě licence udělené správním rozhodnutím sp.zn.: 2008/215/cun/TV č.j. cun/2608/08 k provozování televizního vysílání šířeného prostřednictvím kabelových systémů.

Rada se na svém 7. zasedání konaném ve dnech 10. a 11. dubna 2018 zabývala diváckou stížností č. j. RRTV/8200/2018-vac, přičemž zjistila následující:

Provozovatel odvysílal dne 14. a 15. března 2018 od 16:59 hodin na programu Jihočeská televize pořad Zprávy z Jihočeského kraje, v jehož rámci byla zařazena reportáž o týraném psu v Prachaticích.

Popis:

Reportáž ze dne 14. 3. 2018 začíná následujícím sdělením moderátora: „*Ukážeme vám záběry, ze kterých mrazí. Čtyřadvacetiletý muž z Prachatic téměř umlátí vlastního psa. Jeho kamarád vše natáčel na video, které následně zveřejnil na sociální síti. Díky tomu agresor neunikne spravedlnosti. Musíme vás ale upozornit, že by tuhle reportáž rozhodně neměly vidět děti a lidé se slabší povahou.*“

V čase záznamu **00:20** minut následují samotné **záběry týrání zvířete**, nahrané pravděpodobně na mobilní telefon. Záznam není příliš ostrý, nicméně dostatečně zobrazuje situaci, odehrávající se v neznámém pokoji. Muž, oblečený pouze ve spodním prádle, před sebou drží menšího

černého psa s obvázanou pravou zadní nohou. Několikrát do něj silou kopne a posléze psa odhodí na zem. Pes při tom štěká bolestí a člověk, který video nahrává, volá: „Hej, seš normální?“

Video doprovází komentář redaktora Petra Studenovského: „Tyhle záběry jsou naprosto neuvěřitelné. Mladík brutálně ubližuje svému psovi jen proto, že mu vylil nádobu s vodou. K ohavnému činu se ale pravděpodobně neuchýlil poprvé. Na videu je totiž jasně vidět sádra, kterou má pes na zadní tlapce. Nad chováním agresora zůstává rozum stát i veterinářům.“ Reportáž pokračuje rozhovorem se zvěrolékařem, který dotyčné chování odsoudí a podotkne, že pes podstoupil operaci zadní končetiny a toto zacházení může jeho stav zhoršit.

V čase **00:49 minut** se na obrazovce **opět** objevují amatérské **záběry týraného zvířete**. Pachatel na psa křičí a odhazuje jej na zem.

Poté redaktor informuje o tom, že bylo video předáno policistům a ti na jeho základě začali muže vyšetřovat. V reportáži se ke kauze vyjádřila také mluvčí PČR Jihočeského kraje, která podotkla, že policisté mohli začít jednat kvůli rychlé reakci novinářů.

V čase záznamu **01:09** minut tvůrci reportáže do vysílání zařazují dotyčné **záběry, odvysílané už ve 20. vteřině**. Po nich následuje vstup redaktora z prachatického sídliště, kde pachatel údajně bydlí. O muži mluví jako o Jakubovi L. Následně mu telefonuje a táže se na předmětné video ze sociální sítě. Muž telefon položí. V čase **01:53** se na obrazovce **znovu objevuje předmětné video**. Tentokrát muž drží zvíře ve vzduchu, to štěká bolestí.

Konec reportáže je věnován traumatu zvířete, které komentuje veterinář. Vizuální stránku příspěvku **od 02:08 minut tvoří záběry týrání**, které se objevily už na začátku a v průběhu reportáže. Redaktor zprávu uzavře informací, že mladík může dostat za své chování až dvouletý trest odnětí svobody.

Reportáž ze dne 15. 3. 2018 je koncipovaná jako připomínka a rozšíření předchozí reportáže. Moderátorka zpráv na začátku uvádí, že se po odvysílání zvedla velká vlna solidarity s týraným zvířetem a že se televizi podařilo psa vypátrat.

V čase **00:20** začíná samotná reportáž, a to **opět amatérským videem**, tentokrát **bez předchozího upozornění o nevhodnosti**. Redaktor Petr Studenovský posléze hovoří o tom, že provozovatel obdržel mnoho reakcí např. na Facebooku a že řada lidí nabízí zvířeti pomoc. Toto ilustruje ukázkou jednotlivých zpráv od diváků. Reportáž pokračuje návštěvou redaktora na veterinární klinice, kde pes leží v kritickém stavu. Situaci komentuje zvěrolékařka i lidé v čekárně. Poté se k případu vyjadřuje právník. V čase **02:20** se na obrazovce **znovu** objevuje **dotyčné video**. Reportáž končí informací, že měl pachatel absolvovat výslech na policii a sdělením redaktora: „*Stejně jako diváci doufáme i my, že agresor za své chování dostane odpovídající trest.*“



Rada považuje za důležité se vyjádřit i k samotnému amatérskému videu. **Video**, ač nahrané na mobilní telefon, tedy kvalitativně neumožňující vidět detaily, **působí velice surovým dojmem**. **Kromě vizuální složky, která je tvořena explicitně agresivní scénou muže kopajícího do svého psa, je v tomto případě významná i zvuková stránka videa. V ní zvíře kňučí a štěká bolestí.**

Obě videa byla odvysílána v časech, kdy je mohly vidět děti, s čímž souvisí i riziko ohrožení jejich fyzického, psychického nebo mravního vývoje. U dětí by mohlo po zhlédnutí takových záběrů dojít ke snížení citlivosti k páchanému násilí a akceptaci násilí jako běžné součásti života. Citlivější děti mohou reagovat úzkostí.

Záběry byly během obou reportáží použity opakovaně, pro zpravodajskou hodnotu pořadu přitom nemá opakované použití žádný výrazný informační přínos. Z celkového stylu příspěvku je patrné, že video sloužilo pouze k zatraktivnění reportáže, v opačném případě by stačilo jeho odvysílání v cenzurované podobě, popř. pouze jednou, nikoliv pětkrát, jak tomu bylo v případě první reportáže. V tomto případě tedy nelze ani uvažovat o právu přijímat a šířit informace, neboť jak již bylo řečeno, legitimní cíl, tedy šokovat a upozornit na společensky důležitý jev, by byl naplněn za použití menšího počtu odvysílaných drastických záběrů.

Rada konstatuje, že přestupek porušení § 32 odst. 1 písm. g) zákona č. 231/2001 Sb.

„Provozovatel vysílání je povinen nezařazovat v době od 06.00 hodin do 22.00 hodin pořady a upoutávky, které by mohly ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých; tato povinnost se na provozovatele vysílání nevztahuje, je-li vysílání koncovému uživateli dostupné na základě písemné smlouvy uzavřené s osobou starší 18 let a je k němu poskytnuto technické opatření, které této osobě umožňuje omezit přístup k vysílání dětem a mladistvým,“

je **deliktem ohrožovacím**, u něhož k vyvození odpovědnosti postačí pouhé ohrožení objektu viz například rozsudek NSS č.j. 8 As 50/2015 ze dne 13. října 2015.

„Z logiky ohrožovacího deliktu, jak byla vymezena výše, pak především plyne, že není určující výše či povaha vzniklých škod (na níž byl znalec v citované části posudku dotazován) ..., ale následek jednání stěžovatele, které životní prostředí ohrozilo. Pro účely trestního práva (k němuž lze v případě správního trestání přihlídnout) jsou ohrožovací delikty definovány tak, že „k jejich dokonání postačuje pouhé ohrožení chráněného zájmu. Jejich následek spočívá ve vyvolání situace, při níž hrozí reálné nebezpečí, a chybí jen jeden nebo několik málo aktů k tomu, aby nastala porucha, k níž vyvolaný stav směřuje“ (Šámal, P. a kol. Trestní zákoník. 2. vydání, Praha: C. H. Beck, Praha, 2012, str. 2768). Ohrožovací následek znamená vyvolání stavu, který představuje pro objekt přestupku (tedy pro určitý zájem společnosti chráněný zákonem) hrozbu jeho poruchy neboli stav nebezpečí. Poruchový následek pak znamená již přímý zásah objektu přestupku.“

Jinak řečeno, Rada usoudila, že pro porušení zákonné povinnosti provozovatele postačuje vyvolání situace, při níž hrozilo nebezpečí narušení fyzického, psychického nebo mravního vývoje dětí a mladistvých. To, že moderátor upozornil na to, že by záběry neměly vidět děti, nic nemění na faktu, že tyto záběry byly v rozporu se zákonem odvysílány v chráněném čase.

Rada dále vzala v potaz:

Pro argumentativnost a zřetelnost své správní úvahy se Rada rozhodla definovat pojmy, jichž zákon č. 231/2001 Sb. užívá:

Čl. 7 odst. 2) Evropské úmluvy o přeshraniční televizi uvádí:

Všechny části programů, které by mohly poškozovat fyzický, psychický či morální vývoj dětí a dospívajících, nesmějí být zařazovány do vysílání v čase, kdy je pravděpodobné, že by je tyto osoby mohly sledovat. Tato podmínka je přímo aplikovaná právě v ustanovení § 32 odst. 1 písm. g) zákona č. 231/2001 Sb.

V prvé řadě se Rada rozhodla definovat pojem děti a mladiství, přestože se na první pohled jedná o terminologii obecně známou.

Dítětem se dle 61. 1 Úmluvy o právech dítěte (dále jen Úmluva) rozumí každá lidská bytost mladší osmnácti let, pokud podle právního řádu, jenž se na dítě vztahuje, není zletilosti dosaženo dříve.

Dle čl. 3 Úmluvy musí být zájem dítěte předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy nebo, správními orgány nebo zákonodárnými orgány. Čl. 17 pak upravuje důležitou funkci hromadných

sdělovacích prostředků (...) a za tímto účelem státy, které jsou smluvní stranou Úmluvy, povzbuzují tvorbu odpovídajících zásad ochrany dítěte před informacemi a materiály škodlivými pro jeho blaho, majíce na mysli ustanovení čl. 13 a 18 Úmluvy.

Zákon č. 89/2012 Sb. (Občanský zákoník)

§ 30 a následující rozlišují fyzické osoby na zletilé a nezletilé. Zletilosti se nabývá dovršením osmnáctého roku. Před dosažením tohoto věku se zletilosti nabývá přiznáním svéprávnosti nebo uzavřením manželství. Takto nabytá zletilost se neztrácí ani zánikem manželství ani prohlášením manželství za neplatné.

Za mladistvého se dle ustanovení § 42 trestního zákona považuje osoba, která v době spáchání trestného činu dovršila patnáctý rok a nepřekročila osmnáctý rok svého věku.

Dle § 2 odst. 1 zákona č. 218/2003 Sb. o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů se dítětem rozumí osoba mladší patnácti let a mladistvým osoba mezi patnáctým a osmnáctým rokem věku.

Rada tedy má za to, že v souladu s její povinností dohlížet na dodržování zákonů v oblasti vysílání je také dohlížet v oblasti vysílání na zájmy a blaho dětí tak, jak vychází především z Úmluvy. Další, v právním řádu užívaný, pojem dětí a mladistvých je pak již podskupinou této definice a nepřekračuje její věkové hranice.

Rada tedy tvrdí, že § 32 odst. 1 písm. g) zákona č. 231/2001 Sb. rozumí pod pojmem děti a mladiství všechny osoby ve věku do osmnácti let bez dalšího přesnějšího vymezení, (dále jen dítě).

Rada se dále zabývala pojmy ohrožení fyzického, psychického nebo mravního vývoje.

Rada se domnívá, že není nutné polemizovat nad obsahem slova vývoj, jakož i pojmu fyzický, nebo-li tělesný a pojmu psychický, nebo-li duševní, neboť se dle jejího názoru jedná o pojmy obecně známé.

V případě pojmu morální vychází Rada z morálky, tedy sféry lidského jednání a chování pozorovatelné z hlediska etických hodnot; morální pak chápe jako soubor pravidel morálky, jimiž se řídí jednání lidí v určité společnosti. V této souvislosti považuje Rada za vhodné zmínit také pojem dobré mravy - měřítko hodnocení konkrétních situací, odpovídajícím obecně uznávaným pravidlům slušnosti v souladu s obecnými morálními zásadami demokratické společnosti.

Možné ohrožení pak Rada vykládá jako případnou, možnou odchylku z normálního (obvyklého běžného, průměrného) vývoje jedince v důsledku zhlédnutí pořadu nebo upoutávky v televizním vysílání, které ale fakticky nemusí dojít (může jí být včasným zásahem, např. dalších osob, zabráněno).

Rada má za to, že je její povinností dohlížet, aby konkrétním pořadem nebo upoutávkou nemohla být způsobena odchylka od jedinečného vývoje osobnosti dítěte, a to jednotlivě nebo současně ve všech součástech jeho vývoje, tedy (buď jenom) tělesné, (a/nebo jenom) duševní, jakož (také současně nebo jenom) i v jeho normách chování.

Rada se věci zabývala na svém 7. zasedání konaném ve dnech 10. a 11. dubna 2018 a dospěla k závěru, že došlo k porušení ustanovení § 32 odst. 1 písm. g) zákona č. 231/2001 Sb., neboť se odvysíláním pořadu Zprávy z Jihočeského kraje, ve dnech 14. a 15. března 2018 od 16:59 hod na programu Jihočeská televize, provozovatel dopustil porušení povinnosti nezařazovat v době od 6:00 hodin do 22:00 hodin pořady a upoutávky, které by mohly ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých, konkrétně tím, že uvedený pořad obsahoval drastické záběry týrání psa, odvysílané v podvečerním čase, kdy mohou být u obrazovky děti. Záznam zobrazoval muže, který kopal a jinak týral svého psa, kňučícího bolestí. Záběry tohoto rázu nemají pro zpravodajskou hodnotu reportáže výrazný informační přínos, pouze se snaží zprávu zatraktivnit, čemuž napovídá i opakované zařazení těchto záběrů v reportáži. U nezletilých osob mohou vyvolat psychický otřes a následné trvalejší stavy úzkosti, nebo snížení citlivosti k páchanému násilí a akceptaci násilí jako běžné součásti života. Na základě výše uvedeného se Rada rozhodla provozovatele upozornit na výše specifikované porušení zákona.

Rada stanovuje lhůtu k nápravě 7 dní ode dne doručení upozornění.

Pokud Rada dle ustanovení § 59 odst. 1 zákona č. 231/2001 Sb. zjistí, že provozovatel vysílání porušuje povinnosti stanovené tímto zákonem nebo podmínky udělené licence, upozorní jej na porušení a stanoví mu lhůtu k nápravě, která musí být v souladu s ustanovením § 59 odst. 2 zákona č. 231/2001 Sb. přiměřená charakteru porušené povinnosti. V daném případě byla lhůta stanovena na 7 dní ode dne doručení tohoto upozornění.

Podle ustanovení § 59 odst. 3 zákona č. 231/2001 Sb., dojde-li k nápravě ve stanovené lhůtě, Rada sankci neuloží.

Za přestupek dle § 60 odst. 3 písm. d) zákona č. 231/2001 Sb. lze uložit pokutu od 20 000 Kč do 10 000 000 Kč.

Pokud by provozovatel uvedené povinnosti nesplnil, bude Rada, v případě dalšího zjištění stejných porušení zákona o vysílání po stanovené lhůtě k nápravě, oprávněna v řízení o přestupku uložit sankci v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 231/2001 Sb.

Poučení:

Proti upozornění na porušení zákona není přípustná žaloba podle § 66 zákona č. 231/2001 Sb.

Ivan Krejčí
předseda Rady
pro rozhlasové a televizní vysílání
elektronicky podepsáno